

Správní právo II

1. přednáška - 19.9.2022

doc.JUDr. Soňa Skulová, Ph.D.

Co bude obsahem přednášky:

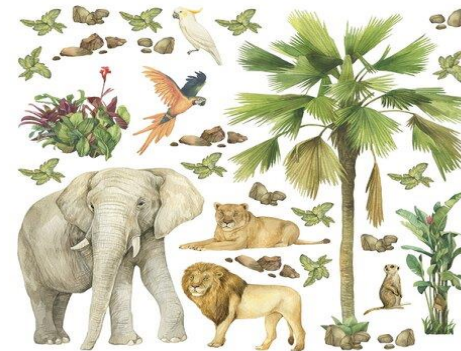
- I. **Úvod do studia předmětu.**
- II. **Pojem a význam funkčního pojetí veřejné správy.**
Veřejná správa jako systém.
- III. **Úvod k otázce forem realizace (činnosti) veřejné správy**

Správní právo II – úvod:

Obsahově navazujeme na ***Správní právo I***,
zaměřené na ***organizační stránku*** veřejné správy.

/“statická stránka veřejné správy“ - KDO vykonává veřejnou správu, jaké je uspořádání/.

Instituce, orgány, jejich vztahy, vykonavatelé...

Správní právo II :

Obsahem je

- problematika **činnosti veřejné správy**,
resp. *funkční pojetí* veřejné správy,
= “**dynamická stránka veřejné správy**“- tj. *CO veřejná správa vykonává.*

Obsahově strukturovaná, relativně náročná.

Následovat bude

Správní právo III.

= **zvláštní část** správního práva.

Právní úprava vybraných odvětví veřejné správy.

A co „celostně“ - v aspektu organizačním, činnosti v dané oblasti, a také uplatňování odpovědnosti.

Současně budou vyučovány event. zvláštnosti procesní.

POZN.: Předměty **Správní právo I, II a III: souborná zkouška** – v VIII. semestru.

System správního práva

(jako výsledek dlouhého vývoje)

= **vnitřní členění i vzájemná provázanost.**

Členění systému SP:

SP Organizační + SP Hmotné + SP Procesní („JAK“)

a také SP trestní

(má úpravu *organizační, hmotnou i procesní*).

Správní právo II náleží do oblasti **správního práva hmotného.**

SP I a SP II:

- ve svém souhrnu úprava obecných znaků a náležitostí **organizace a činnosti** veřejné správy v předmětech Správní právo I a Správní právo II představují

tzv. **obecnou část správního práva,**

SP III:

úprava organizace a činnosti **v jednotlivých odvětvích veřejné správy** tvoří **zvláštní část správního práva.**

(správa školství, zdravotnictví, dopravy, policejní....)

+ **procesní část** správního práva – předmět **Správní právo procesní (SPP)**

Výuka předmětu Správní právo II

zahrnuje poznatky a informace:

- ***o formách působení veřejné správy (druhy, znaky, principy, vztahy),***
 - **o právních zárukách ve veřejné správě (= rovněž specifický systém),**
 - **o správněprávní odpovědnosti,**
 - **a správním trestání.**
- **K tomu – srov. program přenášek.**

II. Pojem a význam funkčního pojetí veřejné správy.

- **Veřejná správa („VS“)** naplňuje své **poslání** (cíle, účely, úkoly) skrze svou činnost.

(viz cíle a úkoly veřejné správy – 3.přednáška)

- Spojení **organizační** (formální) a **funkční** (materiální) stránky vytváří **ucelený obraz veřejné správy**, jež představuje komplexní společenský **system**.
- (POZN.: Takto veřejnou správu zkoumá jiná disciplína – **Správní věda**.)

Správní právo zkoumá **právní úpravu veřejné správy**, tedy obou uvedených stránek, resp. **jako system**.

System správního práva – praktický pohled:

- **V předpisech správního práva** upravujících výkon správy na jednotlivých úsecích – propojení *všech částí správního práva*.
- Jednotlivé právní předpisy různě propojeny – na základě struktury správního práva, a požadavku ucelenosti úpravy.
- + vztahy *na jiná odvětví*; specificky s ústavním právem.
- Pozn: V rámci jednotlivých předpisů zařazeny normy upravující: organizační strukturu, vztahy k jiným správním orgánům, okruh působnosti, pravomoc a činnost jednotlivých správních orgánů, záruky legality při výkonu veřejné správy, a také povinnosti a oprávnění dotčených osob („veřejná subjektivní práva“) v příslušné oblasti, otázky odpovědnosti za porušení povinností (správní trestání), a dále procesní postupy při výkonu veřejné správy.

Příklad: živnostenský zákon

Zák. č. 455/1991 Sb.:

- Část první – Všeobecná ustanovení
- Část druhá – Druhy živností
- Část třetí – Rozsah živnostenského oprávnění
- Část čtvrtá – vznik, změna a zánik ŽO a živnostenský rejstřík
- Část pátá – Živnostenská kontrola a přestupky
- Část šestá – Společná, přechodná a závěrečná ustanovení

Nebo také z.č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení

ZÁKON O KRIZOVÉM ŘÍZENÍ A O ZMĚNĚ NĚKTERÝCH ZÁKONŮ (KRIZOVÝ ZÁKON)

§ 1–40	ČÁST PRVNÍ	1
§ 1–3	HLAVA I	Základní ustanovení	1
	§ 1	Předmět úpravy	1
	§ 2	Vymezení pojmů	5
	§ 3	Stav nebezpečí	23

§ 4–23	HLAVA II	Orgány krizového řízení	40
	§ 4–8	Díl 1 vláda	40
		§ 4 vláda	40
		§ 5 Omezení za nouzového stavu nebo stavu ohrožení státu	47
		§ 6 Oprávnění vlády v době trvání nouzového stavu	54
		§ 7 Oprávnění vlády v době trvání stavu ohrožení státu	73
		§ 8 Zveřejnění a vyhlášení rozhodnutí o krizových opatřeních	79
	§ 9–12a	Díl 2 Ministerstva a jiné ústřední správní úřady ...	80
		§ 9 Působnost ministerstev a jiných správních úřadů	80
		§ 10 Ministerstvo vnitra	114
		§ 11 Ministerstvo zdravotnictví	126
		§ 12 Ministerstvo dopravy	130
		§ 12a Ministerstvo průmyslu a obchodu	132

§ 21–23	Díl 6 Orgány obce	172
	§ 21 Starosta obce	172
	§ 21a Další úkony obecního úřadu	176
	§ 22 Zajištění provedení krizových opatření	179
	§ 23 zrušen.	182
§ 24–24c	HLAVA III Ostatní orgány s územní působností	183
	§ 24–24b Díl 1 Bezpečnostní rady a krizové štáby	183
	§ 24 Bezpečnostní rady	183
	§ 24a Ústřední krizový štáb	186
	§ 24b Krizový štáb kraje a krizový štáb obce s rozšířenou působností	191
	§ 24c Díl 2 Územní správní úřady	195
	§ 24c Územní správní úřady	195
§ 25–28	HLAVA IV Obecná ustanovení	197
	§ 25 Finanční zabezpečení krizových opatření	197
	§ 26 Zabezpečení informačních systémů krizového řízení	201

		§ 26a Zabezpečení závaznými geografickými podklady	204
		§ 27 Zvláštní skutečnosti	206
		§ 28 Zmocňovací ustanovení	213
§ 29–32	HLAVA V	Práva a povinnosti osob	217
		§ 29 Právnícké osoby a podnikající fyzické osoby	217
		§ 29a Subjekty kritické infrastruktury	224
		§ 29b Plán krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury	226
		§ 29c Styčný bezpečnostní zaměstnanec	229
		§ 30 Hromadné informační prostředky	230
		§ 31 Fyzické osoby	232
		§ 32 Výjimky	237
§ 33–37	HLAVA VI	Kontrola, přestupky a náhrada	242
		§ 33 Kontrola	242
		§ 34 Přestupky fyzických osob	251
		§ 34a Přestupky právníckých a podnikajících fyzických osob	253
		§ 34b Společné ustanovení k přestupkům	255

	§ 35	Náhrada za omezení vlastnického práva, poskytnutí věcných prostředků a vykonání pracovní povinnosti a pracovní výpomoci . . .	257
	§ 36	Náhrada škody	260
	§ 37	Poskytování státní podpory při haváriích nebo živelních pohromách	267
§ 38–40	HLAVA VII	Ustanovení společná a závěrečná	273
	§ 38	Vztah ke správnímu řádu	273
	§ 39	Veterinární péče, vodní hospodářství, obrana a připravenost	274
	§ 39a	Přenesená působnost	281
	§ 39b	Správce obce a městské části	282
	§ 39c	Princip proporcionality	283
	§ 39d	Evidence údajů o přechodných změnách pobytu za nouzového stavu nebo stavu ohrožení státu	285
	§ 39e	Evidence údajů o přechodných změnách pobytu za stavu nebezpečí	288
	§ 39f	Výluka z oprávnění vyžadovat údaje	291
	§ 40	Zmocňovací ustanovení	291

III. Znaky a formy realizace (činnosti) veřejné správy:

Těžištěm činnosti VS = realizace obsahu norem správního práva hmotného, upravujícího práva a povinnosti adresátů působení VS.

Děje se tak prostřednictvím, resp. na základě norem organizačních (kompetenčních) a procesních.

Rozmanitost úkolů veřejné správy – zakládá potřebu **využití více forem činnosti**.

Veřejná správa uplatňuje (v našich podmínkách a tradici) zejména:

- **veřejnoprávní formy realizace** – tj. vrchnostenské, autoritativní působení, mocenská ochrana,
- využívá však **také soukromoprávních forem** („fiskálních“),
+ poskytuje *veřejné služby*.

Znaky a specifika činnosti veřejné správy:

1. vyšší míra *vázanosti zákonem*,

2. jednání *ve veřejném zájmu*

– na rozdíl od subjektů soukromého práva.

(VP korporace, včetně ÚSC – někde „mezi“),

3. zpravidla určen *procesní postup*,

4. založena *odpovědnost* za výkon či *nečinnost*, včetně odp. za újmu, a TP.

5. Obsah, rozsah a poměr forem – *určován cíli a úkoly* veřejné správy, odrážejícími **veřejné zájmy**, zprostředkovaně promítnutými do právní úpravy.

Formovány tzv. *správní politikou*.

Základní pojmy spojené s realizací (činnosti) veřejné správy:

- **Pravomoc správního orgánu** (= co je oprávněn činit vůči komu, čemu),

tj. - souhrn právních prostředků správního orgánu („SO“), určených k realizaci působnosti.

- **Působnost správního orgánu** = okruh věcí, které SO řeší (v jakých věcech, vztazích, území = věcná, územní).

Pozn.: V procesním právu – otázka „příslušnosti“ SO.

P a P dány zákonem (*princip legality*). Nedokonalost či mezera – řešeny v rámci *kompetenčních sporů*.

Pravomoc VS uplatňována vždy prostřednictvím konkrétního subjektu – SO, a také konkrétních osob.

Znaky a formy realizace (činnosti) veřejné správy

Rozlišujeme formy činnosti:

- **právní, s přímými právními důsledky (účinky) hmotněprávními** - (tj. do právní pozice adresátů),
- pro ně jsou závazné, a event. vynutitelné.
- tzv. „**neprávní**“ formy, bez uvedených důsledků.

Přesto významné a *nezbytné* (organizační, materiálně technické – obslužné, doplňkové).

Právní základ je u nich obecnější. Slouží naplnění účelu pravomoci SO.

- **Další členění: dle věcného hlediska**, resp. spravovaných **oblastí správy**:
- (tradiční: politicko – správní, hospodářsko ekonomická, kulturní a sociální, + nověji ekologická),
- **nebo konkrétněji odvětví** (školství, zdravotnictví, doprava, katastr, ..²⁰)

Formy realizace veřejné správy

Členění forem realizace veřejné správy:

Pozn: členění forem činnosti se může lišit dle jednotlivých autorů.

A. **Vnější** (= vůči adresátům VS):

1. Jednostranné:

a) **Správní akty:**

- **normativní** (abstraktní),
- **individuální** (konkrétní),
- **smíšené** - *opatření obecné povahy*,

b) **faktické úkony**, resp. **bezprostřední zákroky**.

2. Dvou či vícestranné - *Veřejnoprávní smlouvy*.

Vedle uvedených vnějších forem existují také

B. vnitřní (interní) formy:

- **interní normativní akty** (akty řízení, interní instrukce, metodické pokyny, apod.),
- **interní individuální akty** (individuální služební akty, individuální pokyny, apod.).

Jde o řídicí, hierarchické vztahy mezi jednotlivými stupni správních orgánů, resp. uvnitř správních orgánů, a vůči takto podřízeným subjektům jsou závazné.

Nejsou závazné navenek – vůči adresátům působení veřejné správy.

Vnější + vnitřní právní formy realizace činnosti SO formy = celostní pohled na působení SO a celé VS.

Tot' vše pro dnešek.

Příště:

I. Podmínky výkonu pravomoci správních orgánů.

Vztah k veřejným subjektivním právům. Veřejná správa a veřejné povinnosti.

II. Legalita a další principy (základní zásady) činnosti veřejné správy.

Děkuji za pozornost....